

اکوتوریسم و توسعه پایدار در ایران

عبداله واصف^۱

چکیده

با توسعه توریسم بین المللی و عمومیت یافتن آن، دیدگاه جامعه درباره محیط و ارتباط آن با توریسم دچار تحول شده است به طوریکه امروزه جامعه جهانی مسایل زیست محیطی را با دقت و حساسیت زیاد مراقبت و پی گیری می کند و رایج شدن مفاهیمی چون طبیعت گردی، گردشگری سبز و گردشگری پایدار ناشی از حساسیت های مورد اشاره و افزایش آگاهی گردشگران درباره ارزشمندی محیط و ضرورت حفاظت از آن به منظور توسعه این صنعت است. توسعه پایدار فرآیندی است که طی آن مردم یک کشور نیازهای خود را بر می آورند و زندگی خود را ارتقا می بخشند، بدون اینکه از منابعی که به نسل های آینده تعلق دارد مصرف کنند. بنابراین این توسعه را زمانی پایدار می خوانیم که مخرب نباشد و امکان حفظ منابع، اعم از آب، خاک، منابع ژنتیکی، گیاهی و جانوری را برای آیندگان فراهم آورد. در توسعه پایدار اصل این است که منابع طبیعی پایه به گونه ای محافظت شوند که نسل های آینده دست کم بتوانند به اندازه نسل کنونی تولید و مصرف کنند. انواع توریسم را با توجه به عملکرد توریست ها می توان به پایدار و ناپایدار تقسیم کرد. از میان انواع توریسم، اکوتوریسم از سایر انواع، با توسعه پایدار هم خوانی و سازگاری بیشتری دارد. اکوتوریسم پایدار توریسمی است که از نظر اکولوژیکی پایدار باشد، یعنی به نیازهای فعلی اکوتوریست ها پاسخ دهد و به حفظ و بسط فرصت های اکوتوریستی برای آینده بپردازد و به جای صدمه زدن به اکولوژی، در جهت پایداری آن تلاش ورزد. واقعیت این است که علیرغم برخورداری از جاذبه های طبیعی فراوان اکوتوریسم، کشور با مشکلات و موانع گوناگونی در جذب طبیعت گرد مواجه بوده که مانع از گسترش آن شده و خسارت جبران ناپذیری به منابع طبیعی وارد آمده است. بر این اساس هدف این پژوهش شناخت چالش ها، موانع موجود در اکوتوریسم پایدار و ارائه پیشنهادات و راهکارها یی برای توسعه اکوتوریسم پایدار در ایران است. این پژوهش از نوع " کیفی " و روش آن " توصیفی _تحلیلی " است که با بررسی منابع اسنادی و کتابخانه ای انجام شده است.

واژه های کلیدی: اکوتوریسم، توسعه، توسعه پایدار، محیط زیست، توریسم پایدار